26/03/2021

Το Άγιο Δισκοπότηρο που κοινώνησε ο Κολοκοτρώνης

/ Ελλάδα 1821 - 2021

Ένα μοναδικό κειμήλιο, το Άγιο Δισκοπότηρο που κοινώνησε ο Κολοκοτρώνης και οι οπλαρχηγοί λίγο πριν την άλωση της Τριπολιτσάς, φυλάσσεται στην Ιερά Μονή Επάνω Χρέπας της Αρκαδίας.

Λόγω της στρατηγικής σημασίας, η μονή διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στον αγώνα του 1821 ,έγινε θέατρο πολεμικών συγκρούσεων και χώρος συσκέψεων των οπλαρχηγών!

Στις 29 Μαΐου 1821 οι Τούρκοι της Τριπολιτσάς επιτίθενται, λεηλατούν και παραδίδουν στις φλόγες τη Μόνη. Λίγες ημέρες πριν την άλωση της Τριπολιτσάς, στις 14 Σεπτεμβρίου, ανήμερα του Σταυρού, ο Κολοκοτρώνης, οι οπλαρχηγοί και όλοι οι στρατιώτες κοινώνησαν και όταν τελείωσε η θεία λειτουργία ευλογήθηκαν τα Ελληνικά όπλα για το πάρσιμο της Τριπολιτσάς.

Στη συνέχεια πολιόρκησαν την Τριπολιτσά και στις 23 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε η απελευθέρωσή της.

Η Μονή Επάνω Χρέπας

Η Ιερά Μονή Επάνω Χρέπας βρίσκεται σε απόσταση λίγων χιλιομέτρων δυτικά της Τρίπολης, κοντά στον μικρό οικισμό του Περιθωρίου. Η θέση της μονής προσδιορίζεται πάνω στην παρειά των νότιων διακλαδώσεων του Μαινάλου, σε υψόμετρο περίπου 1.280 μέτρων. Βρίσκεται σε σημείο με εξαιρετική θέα προς τον κάμπο της Τρίπολης.

Ο αρκαδικός λαός από την αρχαιότητα είχε τοποθετήσει πάνω στο όρος Μαίναλο, εκτός από τις βασικές θεότητες του Δωδεκαθέου και θεότητες όπως ο Πάνας, οι Μαινάλιες Δρυάδες, Αμαδρυάδες και Βάκχες. Ο χριστιανισμός, στην προσπάθειά του να εξαγνίσει τα σημεία της ειδωλολατρικής λατρείας, συνήθιζε να τοποθετεί στη θέση τους ναούς. Για την περιοχή του Μαινάλου δεν υπάρχουν ενδείξεις για τη νέα θρησκεία κατά τους παλαιοχριστιανικούς χρόνους. Στους ύστερους χρόνους της βυζαντινής αυτοκρατορίας φαίνεται πως μοναχοί επέλεξαν αυτό το σημείο του Μαινάλου για να ιδρύσουν μοναστήρι προς τιμήν της Παναγίας της Επανωχρεπίτισσας.

Το Μαίναλο (ή ο Μαίναλος) αποτελείται από τρεις υψηλές κορυφές: την Οστρακίνα στα βόρεια (1.981 μ.), τον Αϊντίνη στο μέσο (1.849 μ.) και την Επάνω Χρέπα στα

νότια (1.559 μ.).

Ο χώρος όπου έχει κτιστεί η μονή έχει μεγάλη στρατηγική σημασία, καθώς ελέγχει τις διαβάσεις του Μαινάλου προς τη Γορτυνία, μέσω των χωριών του Φαλάνθου. Εκεί έχουν διαδραματιστεί σοβαρά πολεμικά γεγονότα, στα οποία η μονή της Παναγίας της Επάνω Χρέπας χρησιμοποιήθηκε ως φυλάκιο προστασίας.

Το Μαίναλο προσφέρει ανέκαθεν φυσική ισχυρή προστασία με τον όγκο του, τις κορυφές του και τις χαράδρες του. Μολονότι επρόκειτο για μια εκτεταμένη σχιστολιθική παρειά του όρους, οι εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί από τους μοναχούς, έχουν διαμορφώσει έναν κατάλληλο χώρο για κτίσματα, κήπους αλλά και πλάτωμα, το οποίο σήμερα χρησιμοποιείται για την πρακτική εξυπηρέτηση των προσκυνητών και τα οχήματα τους.

Η μονή είναι αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου και έχει μείνει γνωστή ως «Μονή της Επάνω Χρέπας». Η ονομασία Επανωχρεπίτισσα προέρχεται από το όνομα του πλησιέστερου βουνού του Μαινάλου επί του οποίου είναι κτισμένη η μονή. Ορισμένοι μελετητές υποστηρίζουν ότι η ονομασία προέρχεται από τη σλαβική λέξη «χρέπα» που σημαίνει σωρός. Ο Ν. Κ. Αλεξόπουλος θεωρεί ότι η επωνυμία «Χρέπα» προέρχεται από το χαλεπός, χαλέπα, χλέπα, χρέπα, το οποίο σημαίνει έδαφος πετρώδες και άγονο.